86. MEKTUP

٨٦- ﴿ اَلْمَكْتُوبُ السَّادِسُ وَالثَّمَانُونَ: اِلَى الدَّرْوِيش حَبِيبِ الْخَادِمِ فِى بَيَانِ سِرِّ كَثْرَةِ ظُهُورِ الْخَوَارِقِ وَقِلَّتِهِ ﴾

اِعْلَمْ اَنَّ ارْتِكَابَ فُضُولِ الْمُبَاحَاتِ بَاعِثٌ عَلَى قِلَّةِ ظُهُورِ الْخَوَارِقِ خُصُوصًا اِذَا اَفْضَى كَثْرَةُ مُبَاشَرَةِ الْفُضُولِ اِلَى حَدِّ الْمُشْتَبِهِ وَاَدَّتْ مِنْهُ عِيَاذاً بِاللّٰهِ سُبْحَانَهُ اِلَى حَوَالِى الْمُحَرَّمِ فَاَيْنَ الْكَرَامَةُ حِينَئِذٍ وَاَيْنَ الْخَوَارِقُ وَكُلَّمَا يَضِيقُ دَائِرَةُ مُبَاشَرَةِ الْمُبَاحِ وَاكْتُفِىَ مِنْهُ بِقَدْرِ الضَّرُورَةِ يَكُونُ مَجَالُ الْكَشْفِ وَالْكَرَامَةِ اَوْسَعَ وَطَرِيقُ ظُهُورِ الْخَوَارِقِ اَوْضَحَ وَظُهُورُ الْخَوَارِقِ مِنْ شَرَائِطِ النُّبُوَّةِ لاَ مِنْ شَرَائِطِ الْوَلاَيَةِ فَاِنَّ اِظْهَارَ النُّبُوَّةِ وَاجِبٌ دُونَ اِظْهَارِ الْوَلاَيَةِ بَلِ السِّرُّ وَالْاِخْفَاءُ فِى هٰذِهِ الْمَرْتَبَةِ اَوْلَى فَاِنَّ هُنَاكَ دَعْوَةَ الْخَلْقِ وَهُنَا قُرْبَ الْحَقِّ جَلَّ شَأْنُهُ وَمَعْلُومٌ اَنَّ الْاِظْهَارَ لاَزِمٌ لِلدَّعْوَةِ وَالسَّتْرَ مُنَاسِبٌ لِلْقُرْبِ وَكَثْرَةُ ظُهُورِ الْخَوَارِقِ مِنْ وَلِيٍّ لاَ يَدُلُّ عَلَى اَفْضَلِيَّتِهِ عَلَى غَيْرِهِ مِنَ الَّذِينَ لَمْ يَظْهَرْ مِنْهُمْ مِنَ الْخَوَارِقِ مِثْلُ مَا ظَهَرَ مِنْهُ بَلْ يَجُوزُ اَنْ يَكُونَ وَلِيٌّ لاَ يَظْهَرُ مِنْهُ خَارِقٌ اَصْلاً اَفْضَلَ مِنَ الْاَوْلِيَاءِ الَّذِينَ ظَهَرَتْ مِنْهُمُ الْخَوَارِقُ كَمَا حَقَّقَ شَيْخُ الشُّيُوخِ هٰذَا الْمَعْنَى فِى كِتَابِهِ الْعَوَارِفِ فَاِذَا لَمْ يَكُنْ قِلَّةُ ظُهُورِ الْخَوَارِقِ وَكَثْرَتُهُ فِى الْاَنْبِيَاءِ عَلَيْهِمُ الصَّلاَةُ وَالسَّلاَمُ مُوجِبَةً لِلْاَفْضَلِيَّةِ وَالْمَفْضُولِيَّةِ مَعَ كَوْنِهَا شَرْطًا لِلنُّبُوَّةِ كَيْفَ تَكُونُ فِى الْوَلاَيَةِ مُوجِبَةً لِلتَّفَاضُلِ مَعَ كَوْنِهَا غَيْرَ شَرْطٍ فِيهَا وَاَظُنُّ اَنَّ الْمَقْصُودَ الْاَصْلِيَّ مِنْ رِيَاضَاتِ الْاَنْبِيَاءِ عَلَيْهِمُ الصَّلاَةُ وَالسَّلاَمُ وَمُجَاهَدَاتِهِمْ وَتَضْيِيقِهِمْ فِى مُبَاشَرَةِ الْمُبَاحِ عَلَى اَنْفُسِهِمْ هُوَ تَحْصِيلُ ظُهُورِ الْخَوَارِقِ الَّتِى هِىَ وَاجِبَةٌ عَلَيْهِمْ وَشَرْطُ نُبُوَّتِهِمْ لاَ الْوُصُولُ اِلَى دَرَجَاتِ الْقُرْبِ الْاِلٰهِىِّ جَلَّ سُلْطَانُهُ فَاِنَّ الْاَنْبِيَاءَ عَلَيْهِمُ الصَّلَوَاتُ وَالتَّحِيَّاتُ مُجْتَبَوْنَ فَيُجَرُّ بِهِمْ بِسِلْسِلَةِ جَذْبِ الْمَحَبَّةِ جَرًّا جَرًّا وَيُوصَلُ بِهِمْ اِلَى دَرَجَاتِ الْقُرْبِ الْاِلٰهِىِّ جَلَّ شَأْنُهُ بِلاَ مَشَقَّةٍ مِنْهُمْ وَالطَّرِيقُ الَّذِى يُحْتَاجُ فِيهِ لِلْوُصُولِ اِلَى دَرَجَاتِ الْقُرْبِ الْاِلٰهِىِّ جَلَّ سُلْطَانُهُ اِلَى الرِّيَاضَاتِ وَالْمُجَاهَدَاتِ هُوَ طَرِيقُ الْاِنَابَةِ وَالْاِرَادَةِ الَّذِى هُوَ طَرِيقُ الْمُرِيدِينَ وَطَرِيقُ الْاِجْتِبَاءِ هُوَ طَرِيقُ الْمُرَادِينَ وَالْمُرِيدُونَ يَذْهَبُونَ بِاَرْجُلِهِمْ بِالْمَشَقَّةِ وَالْمِحْنَةِ وَالْمُرَادُونَ

يُحْمَلُونَ اِلَى مَنْزِلِ الْمَقْصُودِ بِالْاعْزَازِ وَالْاكْرَامِ وَيُوصَلُ بِهِمْ اِلَى دَرَجَاتِ الْقُرْبِ بِلاَ مِحْنَةٍ مِنْهُمْ. يَنْبَغِى اَنْ يُعْلَمَ اَنَّ الرِّيَاضَاتِ وَالْمُجَاهَدَاتِ مِنْ شَرَائِطِ طَرِيقِ الْانَابَةِ وَالْارَادَةِ وَاَنَّهَا لَيْسَتْ بِشَرْطٍ فِى طَرِيقِ الْاجْتِبَاءِ وَمَعَ ذٰلِكَ هِىَ نَافِعَةٌ مَثَلاً اِذَا حَصَلَ حَمْلُ شَخْصٍ جَرًّا جَرًّا وَهُوَ مَعَ ذٰلِكَ الْجَرِّ يَسْتَعْمِلُ سَعْيَهُ أَيْضًا فَلاَ شَكَّ اَنَّهُ اَسْرَعُ ذَهَابًا مِنَ الَّذِى لاَ يَسْتَعْمِلُ سَعْيَهُ وَاِنْ جَازَ اَنْ يَكُونَ الْجَرُّ وَحْدَهُ اَحْيَانًا اَقْوَى وَاَجْدَى مِنَ الْجَرِّ الْمُرَكَّبِ الْمَذْكُورِ فَالسَّعْىُ وَالْمَشَقَّةُ لاَ يَكُونُ شَرْطَ كَمَالِ الْوُصُولِ فِى طَرِيقِ الْاجْتِبَاءِ كَمَا اَنَّهُ لَيْسَ بِشَرْطٍ فِى نَفْسِ الْوُصُولِ نَعَمْ فِيهِ احْتِمَالُ النَّفْعِ وَلَوْ فِى بَعْضِ الْمَحَالِّ وَفَوَائِدُ الرِّيَاضَاتِ وَمَنَافِعُ الْمُجَاهَدَاتِ الَّتِى هِىَ عِبَارَةٌ عَنِ الْاقْتِصَارِ عَلَى ضَرُورِيَّاتِ الْمُبَاحِ كَثِيرَةٌ لِاَرْبَابِ الْاجْتِبَاءِ أَيْضًا بِغَيْرِ الْمَعْنَى الْمَذْكُورِ مِثْلَ دَوَامِ الْجِهَادِ الْاَكْبَرِ وَطَهَارَةِ الْبَاطِنِ وَنَظَافَتِهِ مِنَ التَّلْوِيثَاتِ الدُّنْيَوِيَّةِ فَاِنَّ كُلَّ حَوَائِجَ ضَرُورِيَّةٍ لَيْسَتْ بِدَاخِلَةٍ فِى الدُّنْيَا وَكُلَّمَا هُوَ فُضُولٌ فَدَاخِلٌ فِى الدُّنْيَا وَالنَّفْعُ الْآخِرُ فِى الرِّيَاضَةِ وَالْاقْتِصَارِ عَلَى الضَّرُورَةِ قِلَّةُ الْمُحَاسَبَةِ وَالْمُؤَاخَذَةِ الْاُخْرَوِيَّتَيْنِ وَاَنَّهَا سَبَبٌ لِارْتِفَاعِ الدَّرَجَاتِ الْاُخْرَوِيَّةِ فَاِنَّ مَسَرَّةَ الْآخِرَةِ تَكُونُ اَضْعَافَ مِحْنَةِ الدُّنْيَا فَظَهَرَ لِرِيَاضَاتِ الْاَنْبِيَاءِ وَمُجَاهَدَاتِهِمْ عَلَيْهِمُ الصَّلاَةُ وَالسَّلاَمُ وُجُوهٌ اُخَرُ غَيْرَ الْوُجُوهِ الَّذِى ذَكَرْنَاهُ آنِفًا فَاتَّضَحَ اَنَّ الرِّيَاضَةَ وَالْاقْتِصَارَ عَلَى ضَرُورِيَّاتِ الْمُبَاحِ وَاِنْ لَمْ تَكُنْ شَرْطًا لِلْوُصُولِ فِى طَرِيقِ الْاجْتِبَاءِ وَلَكِنَّهَا مَحْمُودَةٌ فِى حَدِّ ذَاتِهَا وَمُسْتَحْسَنَةٌ بَلْ بِالنَّظَرِ اِلَى الْفَوَائِدِ الْمَذْكُورَةِ ضَرُورِيَّةٌ وَلاَزِمَةٌ ﴿رَبَّنَا آتِنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً وَهَيِّئْ لَنَا مِنْ أَمْرِنَا رَشَدًا﴾ وَالسَّلاَمُ عَلَى مَنِ اتَّبَعَ الْهُدَى.

TÜRKÇE ANLAMI

- **Derviş Habîb Hâdim'e yazılmıştır**
- **Olağanüstü hallerin çok ve az zuhûr etmesinin sırrı**

Bilmek gerekir ki, mubahları fazla fazla işlemek olağanüstü hallerin az zuhûr etmesine sebep olur. Özellikle de gerekmediği halde mubahlar işleyerek işi şüpheli olanların sınırına getirmek ve şüpheli olanı yapmak Allah muhâfaza insanı haramlara kadar götürür.

Bu durumda da ne kerâmetten ne de herhangi bir olağanüstü hâlden söz etmek mümkün değildir. Mubah dairesi mümkün olduğu kadar dar tutulup zarûret miktarıyla yetinilir ise işte o zaman keşif ve kerâmetin yeri çok geniş olur ve olağanüstü hallerin zuhûru daha açık olur.

Olağanüstü hallerin zuhûru velayetin şartlarından değil, peygamberliğin şartlarındandır. Çünkü nübüvveti açıklamak vâciptir. Velâyeti açıklamak ise vâcip değildir. Bilakis bu mertebede sır ve gizlilik daha evlâdır. Zîra nübüvvette halkı davet varken velâyette Mevlâ Teâlâ'ya yaklaşmak vardır. Açıklamanın davet için gerekli olduğu ve gizliliğin yakınlık için uygun olduğu bilinir.

Olağanüstü hallerin bir velîden çokça zuhûr etmesi, kendisi gibi kerâmet göstermeyen diğer velîlerden üstün olduğunu göstermez. Aksine Şeyhler Şeyhi'nin de *el-Avârif* adlı kitabında açıkladığı üzere, kendisinden hiçbir olağanüstü hal zâhir olmayan bir velînin, kendilerinden olağanüstü haller zuhûr eden velîlerden üstün olması mümkündür. Nübüvvetin şartlarından olduğu halde, olağanüstü hallerin çokça zuhûru peygamberler arasında bile üstünlük sebebi değilken, şartlarından olmadığı halde velîlikte üstünlük sebebi olması nasıl mümkün olabilir?!

Öyle zannediyorum ki, peygamberlerin riyâzetlerinden, mücâhedelerinden ve mubah işleme yollarını kendilerine daraltmalarından maksat üzerlerine vâcip olan ve peygamberliklerinin şartı olan olağanüstü hallerin kendilerinden sâdır olmasın sağlamaktır. İlâhî yakınlık derecelerine ulaşmak değildir. Çünkü peygamberler seçkin kimselerdir. Muhabbet cezbesinin zinciri onları çekerek ilâhî yakınlık derecelerine ulaştırır. Bunun için onların meşakkatlere katlanmaları gerekmez.

İlâhî yakınlık derecelerine ulaşmak için riyâzetleri ve mücâhedeleri gerekli kılan yol, *murîdûn*a (müritlere) ait olan inâbe ve irâde yoludur. İctibâ yolu ise *murâdûn*un (istenenlerin) yoludur. Murîdûn meşakkat ve sıkıntılarla yürüyerek giderken, murâdûn izzet ikramla maksûda götürülürler ve herhangi bir zorlukla karşılaşmadan maksûda kavuşturulurlar.

Bilmek gerekir ki, riyâzet ve mücâhedeler, inâbe ve irade yolunun şartlarındandır. Ancak bunlar ictibâ yolunda şart değildir. Bu-

nunla birlikte bunların ictibâ yolunda faydaları olabilir. Mesela bir kimse cezbedilerek ilâhi yakınlık derecelerine götürülürken kendi gayretini de kullanırsa, gayretini ortaya koymayana göre tabii ki daha hızlı gider. Bazen tek başına çekme, gayretin eşlik ettiği, sözü edilen çekmeden daha güçlü ve daha faydalı olabilirse de bu genel bir durum değildir. O halde, uğraşmak ve zorlanmak ictibâ yolunda vuslatın kemâlinin şartı olmadığı gibi kendisinin de şartı değildir. Tabii ki bunların bazı yerlerde de olsa faydalı olma ihtimâli de söz konusudur.

Mubahların zarûrî olanlarıyla yetinmekten ibaret olan riyâzetlerin ve mücâhedelerin faydaları zikrolunan mânânın dışında, ictibâ erbâbı için oldukça fazladır. Mesela büyük cihadın devam etmesi ve bâtını dünya meşgalelerinden temizlemek gibi faydaları vardır. Zorunlu olan ihtiyaçların hiç biri dünyaya dahil olmadığı gibi fuzûli olan her şey dünyaya dahildir. Riyâzetin ve zarûretle yetinmenin başka bir faydası da âhiretteki hesabı ve sorguyu azaltmasıdır. Bunlar aynı zamanda uhrevî derecelerin yükselmesine de sebep olur. Çünkü âhiretteki sevinç dünyadaki sıkıntılardan kat kat fazla olacaktır.

Böylece peygamberlerin riyâzet ve mücâhedelerinin, yukarda zikrettiklerimizin dışında başka sebepleri de ortaya çıkmış oldu. Açığa çıktı ki, mubahların zarûrî olanlarıyla yetinmek ve riyazet yapmak ictibâ yolundaki vuslat için olmazsa olmaz bir şart değildir, ancak bunlar bizâtihi övülen ve güzel görülen şeylerdir. Hatta zikredilen faydalarına bakıldığında zorunluluk ve gereklilik ifâde ederler. ***"Rabbimiz, bize katından bir rahmet ver ve bize şu işimizden bir çıkış yolu hazırla!"***[47] Selâm hidâyete tâbi olanların üzerine olsun.

KELİME ANLAMI

86. ≺ اَلْمَكْتُوبُ السَّادِسُ وَالثَّمَانُونَ Seksen altıncı mektup *(Kime gönderilmiştir?)* اِلَى الدَّرْوِيش حَبِيبِ الْخَادِمِ **Derviş Habib Hadim'e** *(Ne hakkındadır?)* فِى بَيَانِ سِرِّ كَثْرَةِ ظُهُورِ الْخَوَارِقِ وَقِلَّتِهِ **Harika hallerin çok ve az zuhur etmesinin sırrını beyan hakkındadır. ≻**

---

[47] Kehf, 10.

إِعْلَمْ Bilesin ki, اَنَّ ارْتِكَابَ فُضُولِ الْمُبَاحَاتِ Fuzuli mübahları fazla işlemek بَاعِثٌ عَلَى قِلَّةِ ظُهُورِ الْخَوَارِقِ Harika hallerin az zuhur etmesine sebeptir خُصُوصًا اِذَا اَفْضَى Özellikle götürdüğü zaman *(Ne?)* كَثْرَةُ مُبَاشَرَةِ الْفُضُولِ Fuzuli mübahları fazla işlemek *(Nereye?)* اِلَى حَدِّ الْمُشْتَبِهِ Şüpheliler sınırına وَاَدَّتْ مِنْهُ Ve oradan da götürdüğünde عِيَاذًا بِاللّٰهِ سُبْحَانَهُ Ki, bundan Allah'a sığınırız *(Nereye?)* اِلَى حَوَالِى الْمُحَرَّمِ Haramların çevresine فَاَيْنَ الْكَرَامَةُ حِينَئِذٍ O zaman keramet nerede kalır? وَاَيْنَ الْخَوَارِقُ Harikalar nerede kalır? وَكُلَّمَا يَضِيقُ Her daraldığında *(Ne?)* دَائِرَةُ مُبَاشَرَةِ الْمُبَاحِ Mübahı işleme dairesi وَاكْتُفِىَ مِنْهُ Ve o mübahtan yetinildiğinde *(Ne ile?)* بِقَدْرِ الضَّرُورَةِ Zaruret miktarıyla يَكُونُ مَجَالُ الْكَشْفِ وَالْكَرَامَةِ Keşif ve keramet imkanı olur *(Ne?)* اَوْسَعَ Daha geniş وَطَرِيقُ ظُهُورِ الْخَوَارِقِ Ve harikaların zuhur yolu olur *(Ne?)* اَوْضَحَ Daha açık وَظُهُورُ الْخَوَارِقِ Harikaların zuhuru *(Nedir?)* مِنْ شَرَائِطِ النُّبُوَّةِ Nübüvvetin şartlarındandır لاَ مِنْ شَرَائِطِ الْوَلاَيَةِ Velayetin şartlarından değildir فَاِنَّ اِظْهَارَ النُّبُوَّةِ وَاجِبٌ Zira nübüvvetin izharı vaciptir دُونَ اِظْهَارِ الْوَلاَيَةِ Velayetin izharı değil بَلِ السِّتْرُ وَالْاِخْفَاءُ Bilakis gizleyip saklı tutmak *(Nerede?)* فِى هٰذِهِ الْمَرْتَبَةِ Bu mertebede *(Nedir?)* اَوْلَى Daha evladır فَاِنَّ هُنَاكَ دَعْوَةَ الْخَلْقِ Zira peygamberlikte halkı çağırmak وَهُنَا قُرْبُ الْحَقِّ جَلَّ شَانُهُ Burada ise Hakk'a (c.c.) yakınlık vardır وَمَعْلُومٌ Ve malumdur ki, اَنَّ الْاِظْهَارَ Açığa çıkarmak *(Nedir?)* لاَزِمٌ لِلدَّعْوَةِ Davet için gereklidir وَالسَّتْرَ مُنَاسِبٌ لِلْقُرْبِ Gizlemekse kurbiyete uygundur وَكَثْرَةُ ظُهُورِ الْخَوَارِقِ Çok kerametin zuhuru *(Kimden?)* مِنْ وَلِيٍّ Bir veliden *(Nedir?)* لاَ يَدُلُّ Delalet etmez *(Neye?)* عَلَى اَفْضَلِيَّتِهِ عَلَى غَيْرِهِ Diğerlerine üstün olduğuna *(Kimden olan diğerleri?)* مِنَ الَّذِينَ لَمْ يَظْهَرْ مِنْهُمْ Kendilerinden zuhur etmeyen *(Neden?)* مِنَ الْخَوَارِقِ Harika hallerden *(Ne zuhur etmeyen?)* مِثْلُ مَا ظَهَرَ مِنْهُ Ondan zuhur edenin bir misli

لاَ يَظْهَرُ مِنْهُ خَارِقٌ Bir velinin olması ki, أَنْ يَكُونَ وَلِيٌّ *(Ne?)* Bilakis caizdir بَلْ يَجُوزُ اَصْلاً Ondan asla keramet zuhur etmiyor *(Ne olması caizdir?)* اَفْضَلَ Daha faziletli *(Kimden?)* مِنَ الْاَوْلِيَاءِ الَّذِينَ ظَهَرَتْ مِنْهُمُ الْخَوَارِقُ Kendilerinden keramet zahir olan velilerden كَمَا حَقَّقَ Nitekim açıklamıştır *(Kim?)* شَيْخُ الشُّيُوخِ Şeyhlerin şeyhi *(Neyi?)* هٰذَا الْمَعْنَى Bu manayı *(Nerede?)* فِى كِتَابِهِ الْعَوَارِفِ Avarif kitabında فَاِذَا لَمْ يَكُنْ Olmadığı zaman *(Ne?)* قِلَّةُ ظُهُورِ الْخَوَارِقِ وَكَثْرَتُهُ Kerametlerin zuhurunun çokluğu ve azlığı *(Nerede?)* فِى الْاَنْبِيَاءِ Peygamberlerde عَلَيْهِمُ الصَّلاَةُ وَالسَّلاَمُ Onlara salat-u selam olsun *(Ne olmadığı zaman?)* مُوجِبَةً لِلْاَفْضَلِيَّةِ وَالْمَفْضُولِيَّةِ Üstünlüğü ve düşüklüğü gerektirir (olmadığı zaman) *(Neye rağmen?)* مَعَ كَوْنِهَا شَرْطًا لِلنُّبُوَّةِ Peygamberliğin şartı olmasına rağmen كَيْفَ تَكُونُ فِى الْوَلاَيَةِ Velayette nasıl olur *(Ne olur?)* مُوجِبَةً لِلتَّفَاضُلِ Üstünlüğü gerektirir *(Neye rağmen?)* مَعَ كَوْنِهَا غَيْرَ شَرْطٍ فِيهَا Velayette şart olmamasına rağmen وَاَظُنُّ اَنَّ الْمَقْصُودَ الْاَصْلِيَّ Zannediyorum ki asıl maksat *(Neden?)* مِنْ رِيَاضَاتِ الْاَنْبِيَاءِ Peygamberlerin riyazetlerinden عَلَيْهِمُ الصَّلاَةُ وَالسَّلاَمُ Onlara salat-u selam olsun وَمُجَاهَدَاتِهِمْ Ve mücahedelerinden وَتَضْيِيقِهِمْ Ve kısıtlama uygulamalarından *(Ne hususunda?)* فِى مُبَاشَرَةِ الْمُبَاحِ Mübahı işleme hususunda *(Neye kısıtlama uygulamaları?)* عَلَى اَنْفُسِهِمْ Nefislerine *(Tüm bunlardan maksat nedir?)* هُوَ تَحْصِيلُ ظُهُورِ الْخَوَارِقِ Harika hallerin zuhurunu tahsil etmektir اَلَّتِى هِىَ وَاجِبَةٌ عَلَيْهِمْ Ki bu onlara vaciptir وَشَرْطُ نُبُوَّتِهِمْ Ve nübüvvetlerinin şartıdır لاَ الْوُصُولُ Yoksa ulaşmak değildir *(Nereye?)* اِلَى دَرَجَاتِ الْقُرْبِ الْاِلٰهِى جَلَّ سُلْطَانُهُ İlahi kurbiyet derecelerine فَاِنَّ الْاَنْبِيَاءَ Zira peygamberler عَلَيْهِمُ الصَّلَوَاتُ وَالتَّحِيَّاتُ Onlara salat-u selamlar olsun مُجْتَبَوْنَ Seçilmişlerdir فَيُجَرُّ بِهِمْ Ve çekilirler *(Ne ile?)* بِسِلْسِلَةِ جَذْبِ الْمَحَبَّةِ Muhabbet cezbesi zinciriyle *(Nasıl çekilirler?)* جَرًّا جَرًّا Çekile

çekile وَيُوصَلُ بِهِمْ Ve onlar ulaştırılır *(Nereye?)* إِلَى دَرَجَاتِ الْقُرْبِ الْاِلَهِيِّ جَلَّ شَأْنُهُ
İlahi kurbiyet derecelerine *(Nasıl?)* بِلَا مَشَقَّةٍ مِنْهُمْ Hiç zahmet çekmeden وَالطَّرِيقُ
الَّذِي يُحْتَاجُ فِيهِ Kendisinde ihtiyaç duyulan yol *(Ne için?)* لِلْوُصُولِ إِلَى دَرَجَاتِ الْقُرْبِ
الْاِلَهِيِّ جَلَّ سُلْطَانُهُ İlahi kurbiyet derecelerine ulaşmak için *(Neye ihtiyaç duyulan yol?)*
إِلَى الرِّيَاضَاتِ وَالْمُجَاهَدَاتِ Riyazet ve mücahedelere هُوَ طَرِيقُ الْاِنَابَةِ وَالْاِرَادَةِ O
inabe ve irade yoludur الَّذِي هُوَ طَرِيقُ الْمُرِيدِينَ Ki o müridlerin yoludur وَطَرِيقُ
الْاِجْتِبَاءِ İctiba yolu ise هُوَ طَرِيقُ الْمُرَادِينَ Murad kulların yoludur وَالْمُرِيدُونَ يَذْهَبُونَ
بِأَرْجُلِهِمْ Müridler ayaklarıyla giderler *(Nasıl?)* بِالْمَشَقَّةِ وَالْمِحْنَةِ Meşakkat ve
sıkıntıyla وَالْمُرَادُونَ يُحْمَلُونَ Murat kullar ise taşınırlar *(Nereye?)* إِلَى مَنْزِلِ الْمَقْصُودِ
Maksudun konağına *(Ne ile?)* بِالْاِعْزَازِ وَالْاِكْرَامِ İzzet ve ikram ile وَيُوصَلُ بِهِمْ إِلَى
دَرَجَاتِ الْقُرْبِ Ve kurbiyet derecelerine ulaştırılırlar *(Nasıl?)* بِلَا مِحْنَةٍ مِنْهُمْ Hiç sıkıntı
çekmeden يَنْبَغِي أَنْ يُعْلَمَ Bilinmesi gerekir ki, أَنَّ الرِّيَاضَاتِ وَالْمُجَاهَدَاتِ Riyazet ve
mücahedeler مِنْ شَرَائِطِ طَرِيقِ الْاِنَابَةِ وَالْاِرَادَةِ İnabe ve irade yolunun şartlarından-
dır وَأَنَّهَا لَيْسَتْ بِشَرْطٍ Ve onlar şart değildir *(Nerede?)* فِي طَرِيقِ الْاِجْتِبَاءِ İctiba
yolunda وَمَعَ ذَلِكَ هِيَ نَافِعَةٌ Bununla birlikte onlar faydalıdır مَثَلًا إِذَا حَصَلَ حَمْلُ
شَخْصٍ Mesela bir kimsenin taşınması hasıl olsa *(Nasıl?)* جَرًّا جَرًّا Çekile çekile
وَهُوَ مَعَ ذَلِكَ الْجَرِّ Ve o bu çekilmeyle birlikte يَسْتَعْمِلُ سَعْيَهُ أَيْضًا Kendi çabasını da
kullansa فَلَا شَكَّ O zaman şüphe yoktur ki أَنَّهُ أَسْرَعُ ذَهَابًا O daha hızlı gider
(Kimden?) مِنَ الَّذِي لَا يَسْتَعْمِلُ سَعْيَهُ Gücünü kullanmayandan وَإِنْ جَازَ Her ne kadar
caiz olsa da *(Ne?)* أَنْ يَكُونَ الْجَرُّ وَحْدَهُ أَحْيَانًا Sadece çekmenin bazen olması *(Ne?)*
أَقْوَى وَأَجْدَى Daha kuvvetli ve faydalı olması *(Neden?)* مِنَ الْجَرِّ الْمُرَكَّبِ الْمَذْكُورِ
Zikredilen ve (kişinin çabasıyla) birlikte olan çekilmeden

لاَ يَكُونُ شَرْطَ كَمَالِ الْوُصُولِ (Nedir?) Çalışmak ve meşakkat فَالسَّعْيُ وَالْمَشَقَّةُ Ulaşmanın kemali için şart değildir (Nerede?) فِى طَرِيقِ الْاِجْتِبَاءِ İctiba yolunda كَمَا Nitekim bu şart değildir (Nerede?) فِى نَفْسِ الْوُصُولِ Bizzat ulaşmada اَنَّهُ لَيْسَ بِشَرْطٍ وَلَوْ فِى بَعْضِ الْمَحَالِّ Her ne kadar bazı yerlerde olsa da نَعَمْ فِيهِ احْتِمَالُ النَّفْعِ Evet orada menfaat ihtimali vardır وَفَوَائِدُ الرِّيَاضَاتِ وَمَنَافِعُ الْمُجَاهَدَاتِ Riyazet ve mücahedenin faydaları اَلَّتِى هِىَ عِبَارَةٌ عَنِ الْاِقْتِصَارِ Ki, bunlar yetinmekten ibarettir عَلَى ضَرُورِيَّاتِ الْمُبَاحِ (Ne ile?) Zaruri mübahlarla (İşte bunların faydaları nedir?) كَثِيرَةٌ لِاَرْبَابِ الْاِجْتِبَاءِ اَيْضًا İctiba ehline de çoktur (Nasıl?) بِغَيْرِ الْمَعْنَى الْمَذْكُورِ Zikrolunan mananın dışında (Ne gibi?) مِثْلَ دَوَامِ الْجِهَادِ الْاَكْبَرِ Büyük cihadın devamı وَطَهَارَةِ الْبَاطِنِ وَنَظَافَتِهِ Ve iç dünyanın temizlenmesi gibi (Neden?) مِنَ التَّلْوِيثَاتِ الدُّنْيَوِيَّةِ Dünyevi pisliklerden فَاِنَّ كُلَّ حَوَائِجَ ضَرُورِيَّةٍ Zira tüm zaruri ihtiyaçlar (Nedir?) لَيْسَتْ بِدَاخِلَةٍ فِى الدُّنْيَا Dünyaya dahil değildir وَكُلَّمَا هُوَ فُضُولٌ Ve fuzuli olan her şey فَدَاخِلٌ فِى الدُّنْيَا O dünyaya dahildir وَالنَّفْعُ الْآخِرُ Diğer fayda (Neredeki?) فِى الرِّيَاضَةِ وَالْاِقْتِصَارِ عَلَى الضَّرُورَةِ Riyazet ve zaruri olanla yetinmekteki (Nedir?) قِلَّةُ الْمُحَاسَبَةِ وَالْمُؤَاخَذَةِ الْاُخْرَوِيَّتَيْنِ Uhrevi hesap ve azabın azlığıdır وَاَنَّهَا سَبَبٌ Ve o sebebtir لِارْتِفَاعِ الدَّرَجَاتِ الْاُخْرَوِيَّةِ Ahiret derecelerinin yükselmesine (Neye?) فَاِنَّ مَسَرَّةَ الْآخِرَةِ Zira ahiret sevinci تَكُونُ اَضْعَافَ مِحْنَةِ الدُّنْيَا Dünya sıkıntılarının kat be katı olur فَظَهَرَ Böylece zahir oldu (Niçin?) لِرِيَاضَاتِ الْاَنْبِيَاءِ وَمُجَاهَدَاتِهِمْ Peygamberlerin riyazet ve mücahedeleri için عَلَيْهِمُ الصَّلاَةُ وَالسَّلاَمُ Onlara salat-u selam olsun (Ne zahir oldu?) وُجُوهٌ اُخَرُ Başka sebepler ki, غَيْرَ الْوُجُوهِ الَّذِى ذَكَرْنَاهُ آنِفًا Az önce zikrettiklerimizin dışında فَاتَّضَحَ Ve böylece açığa çıktı ki, اَنَّ الرِّيَاضَةَ وَالْاِقْتِصَارَ Riyazet ve yetinmek (Ne ile?) عَلَى ضَرُورِيَّاتِ الْمُبَاحِ Zaruri mübahlarla

فِي طَرِيقِ (Nerede?) وَإنْ لَمْ تَكُنْ شَرْطًا لِلْوُصُولِ Her ne kadarvuslatın şartı değilse de (Nerede?) فِي طَرِيقِ الاِجْتِبَاءِ İctiba yolunda وَلَكِنَّهَا مَحْمُودَةٌ فِي حَدِّ ذَاتِهَا Ancak o haddi zatında övülmüştür وَمُسْتَحْسَنَةٌ Ve güzel görülmüştür بَلْ بِالنَّظَرِ اِلَى الْفَوَائِدِ الْمَذْكُورَةِ Bilakis mezkur faydalara nazaran (Nedir?) ضَرُورِيَّةٌ وَلاَزِمَةٌ Zaruri ve lazımdır رَبَّنَا Ey Rabbimiz! آتِنَا Bize ver (Nereden?) مِنْ لَدُنْكَ Tarafından (Ne?) رَحْمَةً Bir rahmet وَهَيِّئْ لَنَا Ve bize hazırla (Ne?) مِنْ اَمْرِنَا Şu işimizden رَشَدًا Bir çıkış yolu وَالسَّلاَمُ Selam olsun (Kime?) عَلَى مَنِ اتَّبَعَ الْهُدَى Hidayete tabi olana...